

« zurück blättern vor »

SZLIFIERZ subst. m., ab 1528; auch *szlifirz*, *szlufierz*, *szlufirz*, *ślifierz*, *ślufierz*, *ślufirz*; ‘ein Handwerker, der Werkzeuge schärft und Metall, Glas u. dgl. schleift’ – ‘rzemieślnik zajmujący się ostrzeniem narzędzi i szlifowaniem metalu, szkła itp.’: 1743 BystrzInf X4v, SP17 *Aby obiedwie strony [...] były doskonałe utryturowane, to ieft wygładzone. A potom wypolerowane, Co ieft włafna szlufierzom.* o 1785 Torz.Szkł. 507, L *W hucie śklanéy, gdy kompozycya sklana oftygnie, szlufierz tygielki od massy ma oszlufować piaskiem.* o 1785 Torz.Szkł. 103, L *Do huty trzeba sprowadzić iakiego rysownika i szlufirza.* o (vor 1792) 1951 Kit.Opis 172 *Strojem domowym i podróżnym niemieckim, dopiero opisanym, długo się brzydźili starych zwyczajów czciciele, prześladowali nawet i przezywali rzeźnikami, szlifierzami, kupczykami przejmujących nowomodę.* o vor 1812 X.Kam., L *Wytoczyć, odtoczyć nóż, u ślufierza.* o vor 1861 SWIL *wytocz ten nóż u szlifierza.* o vor 1915 Sw *S[[zlifierz]] szkła, drogich kamieni. S[[zlifierz]] noży, nożyczek, główni od szpad.* o (1948) 1949 Brand.K.Sams. 186, DOR *Na ulicy było cicho, z przeciwnielego podwórka dobiegało tylko śpiewne nawoływanie szlifierza.* o 1950 Tryl.Szlif. 31, DOR *Przed założeniem tarczy na szlifierkę, szlifierz ma obowiązek sprawdzić, czy nie ma pęknięć.* – L, SWIL, SW, DOR sowie BAN. ◇ **Var:** *szlifierz* subst. m., (vor 1792) 1951 Kit.Opis 172 – L, SWIL, SW, DOR; *szlifirz* subst. m. – SWIL sowie BAN; *szlufierz* subst. m., 1743 BystrzInf X4v, SP17 o [LBel.] 1785 Torz.Szkł. 507, L – L, SWIL, SW (m.u.); *szlufirz* subst. m., [hapax] 1785 Torz.Szkł. 103, L – TR, L, SWIL (daw.), SW (stp.) sowie BAN; *ślifierz* subst. m. – SWIL, SW (stp.); *ślufierz* subst. m., [hapax] vor 1812 X.Kam., L – L, SWIL (daw.), SW (m.u.); *ślufirz* subst. m. – SW (gw.). ◇ **Etym:** nhd. *Schleifer* subst. m., ‘jmd., der etw. glättet oder schärft’, GRI. ◇ **Der:** *szlofarnia* subst. f., ‘Schleifwerkstatt’, 1528 Mymer¹ 11, SPXVI *Lapsata. Schleyffmul.* *BartBydż 79b, SPXVI Lapsata, szloffarnia, szloffarnia.* o *szlifierski* adj., 1731 Inw.pozn.i kal. 522, SP17 *kamień szlifierski do postrzygarni.* Zuerst geb. L; *ślifierski* adj., [hapax] 18. Jh. Chm.B., Sw *Warsztat ś[[lifierski]].* Zuerst geb. Sw; *szlifiernia* subst. f., ‘Schleifwerkstatt’, (1768) 1794 Wyrw.G. 309, L, zuerst geb. L; *szlufirski* adj., [hapax] 1785 Torz.Szkł. 104, L *Aby cena szkła nie była przesadzona dla rysowniczej albo szlufirskiej roboty.* Zuerst geb. Sw; *szloffarnia* subst. f., ‘Schleifwerkstatt’, zuerst geb. L; *szlifierka* subst. f., 1948 Kasper.Mechan. 215, DOR, zuerst geb. SWIL; *szlufierka* subst. f., zuerst geb. SWIL; *szlifierstwo* subst. n., zuerst geb. SWIL; *szlufierski* adj., [hapax] †1876 Fred.A., Sw *kundel, kusy mój kolega, co w szlufierskim chodził wózk.* Zuerst geb. Sw; *szlifierczy* adj., [hapax] 1953 Andrż.Wojna I 10, DOR, zuerst geb. DOR. ❖ Zur Vokalvariation s. †*szlifa* II und vgl. †*szlifować*.

« zurück blättern vor »